

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Levi center nosi odgovornost za hudo gospodarsko krizo v Trstu in deželi

UREDNIŠTVO in uprava: 34131 Trst, U. Capitolina 3 - Telefon 44-046 in 44-047

DOPISNIŠTVO za goriško pokrajino: 34170 Gorica, U. XXIV. Maggio 18 - Telefon 24-36

NAROCNINA: Letna 1000 lir, polletna 550 lir. Poštni tekoči račun: Trst 11/7000

Obnovljena izdaja - Leto XX. - Štev. 4 (714)

TRST - 16. februarja 1968

Posamezna številka 40 lir

Petnajstodnevnik Sped. in abb. Quindicinale post. Gruppo II

Vzroki krize v Trstu

Stranke levega centra so odobrile tržaški občinski proračun za tekoče leto. Do odobritve je prišlo brez predhodne razprave v občinskem svetu. Sicer pa je ta odobritev dvomljive narave, saj levi center ni prejel večine, ki je za zakonitost potrebna.

Pokrajinski svet še ni začel razpravljati o proračunu za tekoče leto, proračun za leto 1967 pa je, kot je znano, odobrila komisarska uprava tik pred volitvami leta 1966. Ni še znano kdaj bo pokrajinski svet začel razpravljati o tem tako važnem vprašanju. Morda je odlaganje pripisati dejstvu, da levi center nima niti toliko moči kot v tržaškem občinskem svetu in da glas predstavnika liste Slovenske skupnosti v pokrajinskem svetu ne zadostuje.

Po tolikih predvolilnih obljubah, po toliko opevanem «velikem Trstu», priljubljenem volilnem geslu demokristjanov, po vsem povečevanju programa za gospodarski razvoj dežele, ki ne prinašajo Trstu in deželi nič drugega kot pogubo, so se že začele priprave na pompozne manifestacije v okviru proslav petdesetletnice aneksije.

Toda dim umetnih ognjev, niti neizbežne nove obljube predvolilnega značaja, sporazumi, sklenjeni v zadnjem hipu, krpučanja večin v krajevnih ustanovah, kompromisi zavezništev ter porazdelitev več ali manj dobičkonosnih položajev ne morejo zbrisati ali prikriti stvarnosti, o kateri se govori vsepovsod; stvarnosti, ki je vsestransko porazna. Zelo lahko je priti do zaključka, da je politično - administrativna stabilnost v mestu, ki vidno nazaduje po krivdi vlade ter zaradi podrejanja atlantskim interesom, ki uničuje ladjedelno industrijo in hromi pomorski promet v interesu drugih držav Skupnega evropskega trga.

Deistva jasno govore in obsojajo tako politiko. Tudi če se omejimo na analiziranje dogodkov, ki so sledili sklepu CIPE, je jasno, da je vse tisto, kar so omenjeni sklepi predvidevali kot «nadomestilo» za tržaško ladjedelno industrijo, še zelo daleč od dejanske uresničitve. Vsi negativni aspekti, ki so jih Trža-

čani predvidevali in katerim so se 8. oktobra 1966 odločno uprli, se danes dejansko uresničujejo.

Obratovanje ladjedelnice Sv. Marka, ki je bila združena s Tržaškim arzenalom je za 50 odst. manjše od dejanske zmogljivosti. Ni duha ne sluha o ladjah, ki naj bi jih popravljali v tej ladjedelnici. Naftovodni terminal ne prinaša obetanih koristi. Vse to se dogaja v času, ko je občutena potreba po novih ladjah, ki bi jih ladjedelnica Sv. Marka lahko izdelovala.

Tudi glede ladjedelnice Felszegi v Miljah je bila ubrana smer, ki jo narekuje CIPE. Država ni sprejela obveze, da reši to ladjedelnico. Zato so perspektive zelo slabe.

Na desetine manjših industrijskih podjetij, ki so delala na račun ladjedelnic je v hudih škripcih. Nekatera podjetja so že prenehala obratovati, druga pa, kot kaže, bodo morala zapreti svoje obrate. V teku je postopno odpuščanje delavcev v podjetjih Fafef, Saifac, Machne - Crouse - Hinds, Orion, Dilfi, Belfa-Export, Cipci. Isto se dogaja tudi na področju obrtništva. Danes je zaposlenih 9.000 delavcev manj kot pa

jih je bilo decembra 1963. Samo v novembru in decembru 1967 je bilo odpuščenih 1.200 delavcev.

Pristanišče le deloma deluje. K povečanju ohromitve prometa je pripomogla tudi kriza na Srednjem vzhodu. Krči se število pomorskih prog, krči število ladij na rednih progah. Porast tovarnega prometa, ki ga določeni krogi povečujejo, je pripisati samo naftovodu, od katerega pa ima Trst neznatne koristi. Medtem pa življenjski stroški naraščajo in danes so že za 4 odst. višji od življenjskih stroškov v drugih velikih italijanskih mestih.

Našteli bi lahko še druge činitelje, ki negativno vplivajo na življenje v Trstu in v vsej deželi, toda že te, ki smo jih našli jasno govore. Nič čudnega torej, če se mesto stara, če mladina išče zaposlitev drugje, če tehniki in specializirani delavci odhajajo v tujino.

Levi center ni rešil nobenega vprašanja, nasprotno, s svojo zgrešeno politiko je pripomogel k poslabšanju položaja.

Tej politiki se je treba postaviti po robu, ako resnično hočemo rešitev Trsta!

Zasedanje CK KPI

Vprašanja razgovora med komunisti in demokristjani

Na zasedanju CK KPI, ki je bilo ta teden v Rimu, so razpravljali med drugim tudi o vprašanih nove etnotnosti vseh levičarskih sil. Generalni tajnik partije, tov. Luigi Longo, je, ko je obravnaval vprašanja razgovora med komunisti in demokristjani, ugotovil, da so demokristjanski voditelji pred časom zanimali vsako možnost razgovora, sedaj pa so vanj morali privoliti, čeprav ga skušajo omejiti na manj važna vprašanja. Nujnost tega razgovora, tako je poudaril tov. Longo, izhaja iz nujnosti druge politične perspektive, kot jo predstavlja levi center. Pri tem ne gre za neko zavezništvo istega tipa, kot je bila nekoč ljudska fronta, ker so sedaj stvari drugačne in mnogo bolj zapletene in so potrebni novi odnosi med silami levece.

Na zasedanju CK KPI je govoril tudi tajnik deželne komiteja Furlanije-Juljske krajine, tov. Silvano Bacicchi. Obravnaval je predvsem o problematiki naše dežele. Poudaril je, da je bilanca dejavnosti sedanje deželne uprave vse prej kot pozitivna.

Podčrtal je, da sedanja uprava ni bila sposobna pristopiti k reševanju številnih vprašanj v korist ljudskih množic. Bacicchi je govoril tudi o sedanjem kritičnem stanju gospodarstva v deželi, o zmanjšanju števila delovnih mest zlasti na Tržaškem in Goriškem. Deželna uprava je torej

falirala, ker ni bila sposobna ali pa ni hotela reševati perečih vprašanj. Tudi zato je ločitev množic od dežele tako velika.

Tov. Bacicchi je podčrtal, da so se komunisti vselej zavzemali za enotnost v deželi.

10.500 novih ameriških vojakov odhaja v Vietnam

Blazni nameni ameriških generalov

Pogubonosna ameriška pustolovščina v Vietnamu utegne zajeti še večji obseg. Po izgubah, ki so jih ameriškemu napadalcu in njegovim bednim hlapcem prizadejali južnovietnamski partizani in rodoljubi, se skušajo washingtonski vsemogočnejši še bolj maščevati nad nesrečnim a junaškim vietnamskim ljudstvom.

V torek je ameriški departma za obrambo objavil vest, da so na podlagi zahteve generala Westmorelanda začeli pošiljati v Južni Vietnam drugih 10.500 vojakov. Na ta način naj bi število ameriških vojakov v Južnem Vietnamu naraslo na 510.500 mož.

Istega dne pa je pomočnik ameriškega tajnika za obrambo povedal časnikarjem, da bo vsaj za sedaj ostalo nespremenjeno najvišje, določeno število tj. 525.000, ki jih je določila vlada za Južni Vietnam. Povedal je tudi, da bodo nove vojake poslali v Vietnam s letali.

Toda Vietnam se ne straši. Bori se odločno za svobodo. Severovietnamski vojaški list Quan Doi Nhan Dan je pred dnevi zapisal, da Američani še nikoli niso bili v tako slabem položaju kot zdaj. Če bodo hoteli biti kos položaju, bodo morali uporabiti še veliko vojaških enot, orožja in denarja, vendar bo to le «gašenje požara s kozarcem vode».

Blazni pohlepi ameriških generalov torej naraščajo in nevarnost obstaja, da bodo presegle vse mere, čeprav se tudi v Ameriki vedno bolj širi odpor proti umazani in nesmiselni vojni v Vietnamu.

Značilno je pisanje pariškega lista Nation, ki poudarja, da je ofenziva osvobodilnih sil dokazala nekaj bistvenih reči. Predvsem, tako ugotavlja omenjeni list, so imele osvobodilne sile vso podporo domačega prebivalstva, ofenziva pa ni bila «skok obupanca», kot so me-

nili nekateri, temveč dolgoročna operacija na podlagi daljnosežnih načrtov.

Tudi drugod po svetu se širi odpor proti ameriški pustolovščini v Vietnamu. Tako je npr. zveza avstralskih študentov, ki šteje okrog 100.000 članov, pozvala avstralsko vlado, naj umakne vojaške enote iz Južnega Vietnama. Kot je znano je v Vietnamu 7.500 avstralskih vojakov.

V torek, 13. tm. se je nad 20.000 Parižanov udeležilo protestne demonstracije proti vojni v Vietnamu. Na čelu spreveda, ki je šel po središču mesta je bil tudi glavni tajnik Francoske komunistične partije. Policija je, kot običajno odredila izredne varnostne ukrepe pred ameriškim valeposlaništvom, čeravno to ni bilo potrebno.

Da je zadeva vojne v Vietnamu zelo resna potrjuje tudi obisk glavnega tajnika Združenih narodov v raznih prestolnicah. Bil je tudi v Londonu, odkoder je imel v torek odpotovati v New York, toda pol ure pred odhodom letala je nenadoma menjal svoj program ter se napotil v Pariz.

Deželni komite o gospodarskem položaju

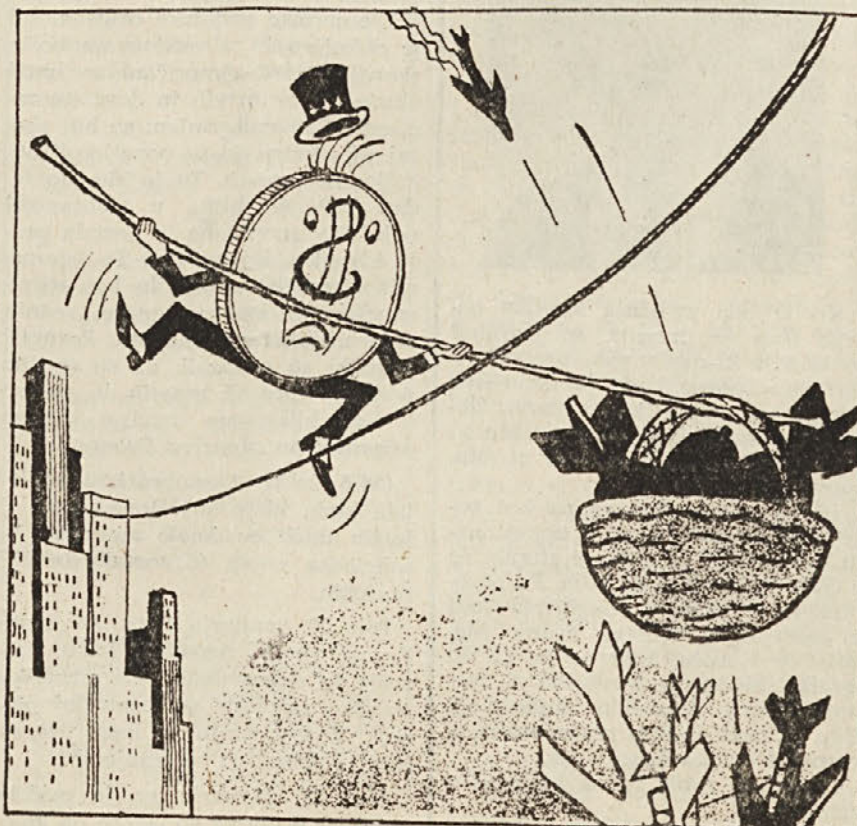
Deželni komite KPI za Furlanijo-Juljsko krajino je na svoji zadnji seji razpravljal o težkem položaju, v katerem se nahaja tržaško gospodarstvo, katero je zašlo na izredno nizko raven zaradi večletne brezbriznosti vlade in zaradi izvajanja sklepov medministrskega odbora za gospodarsko načrtovanje - CIPE.

Zgrešena pomorska politika, ki jo izvaja vlada je namreč na tržaškem področju povzročila hudo gospodarsko stisko. Več desetih industrijskih in obrtniških podjetij je v krizi, ladjedelnica Felszegi v Miljah je zašla v stečaj.

Poročilo, ki ga je objavil deželni komite KPI poudarja, da je levi center prevzel nase težko odgovornost, saj so demokristjani, socialisti in republikanci tudi v tržaškem občinskem svetu sprejeli sklepe CIPE, medtem ko so se delavci v Trstu borili proti tem sklepom.

V zvezi z nedavnimi dogodki okoli ladjedelnice Felszegi so predstavniki levega centra usmerili posev v smislu rešitve, ki niti ne jamči takojšnjega nadaljevanja dela v tem obratu, niti ne jamči ohranitve zaposlenosti. Stvarno so stranke levega centra izročile ladjedelnico, zasebniku, s čimer se ponovno odpira vprašanje, kako bo ta ladjedelnica naprej delovala, oziroma ako se ne bo ponovila stiska, ki jo je nedavno privedla v stečaj.

KPI poziva delavstvo iz vse dežele, naj se zoperstavi politiki splošnega popuščanja, ki je v veliki meri krivo, da je v zadnjih štirih letih število delovnih mest tako močno upadlo.

AMERIŠKA BILANCA

Darujte kri za vietnamsko ljudstvo!

V Trstu zbirajo kri za žrtve bombardiranja v Vietnamu. Kri sprejema krvna banka v Ulici Pietà 4. Kdor želi darovati kri za vietnamsko ljudstvo, naj se predhodno zgleda na začasnem sedežu Odbora za mir in neodvisnost Vietnama (pri «Centro Esteri») U. Torrebiana 13/I. tel. 29-403. Urad je odprt vsak dan od 17. do 20. ure. Na omenjenem uradu bodo darovalci krvi prejeli vsa potrebna navodila.

Bralce vabimo, naj darujejo kri za vietnamsko ljudstvo!

Zora Košuta

grobu so spregovorili poslanka Marija Bernetičeva, inž. Antonino Cufaro in dr. Robert Hlavaty, pevski zbor Vesna pa je ginjeno zapel dve žalostinki.

Tovarišico Zoro bomo ohranili v trajnem spominu.

Večna ji slava!

Žalujočima hčerkama Soči in Veri ter njunima družinama, mami in sestri Ruži, ki živita v Zagrebu ter bratu, ki živi v Ljubljani, izrekamo občuteno sožalje.

Marija Pegan

Preteklo soboto popoldne smo spremili k poslednjemu počitku tovarišico Marijo Pegan iz Saleža. Kako je bila pokojna Marija priljubljena je še enkrat pokazal pogreb, kakršnega zlepa ni bilo v zgoniški občini.

Marija Pegan je bila soproga sedanjega predsednika prosvetnega društva v Saležu. Že med osvobodilno vojno je bila požrtvovalna aktivistka, njen mož pa je bil v partizanih. Koliko dobrega je storila za stvar osvobodilnega gibanja je vedela le ona. Njena skromnost ji ni dovoljevala, da bi pripovedovala o svojih zaslugah. Tudi po osvoboditvi je delala v raznih organizacijah. Kljub skrbem, ki jih je imela doma, je še vedno našla čas za to, da je nadaljevala poslanstvo, ki si ga je, kot zavedna in napredna Slovenka sama izbrala v protifašističnem boju. Na žalost jo je pred leti napadla neozdravljiva bolezen ter jo sedaj spravila v prerani grob.

Naj ji bo rahla rodna gruda.

Težko prizadeti družini in vsem žalujočim svojcem izrekamo občuteno sožalje.

Ida Kebar

Ko je bila prejšnja številka našega lista že urejena, so prihitali tovariši iz Rocola v naše uredništvo ter nam sporočili, da je tovarišica Ida Kebar, roj. Lukežič umrla. Obstali smo, saj kaj takega nihče ni pričakoval. Tovarišica Ida ni bila stara niti 58 let.

Ida Kebar je bila znana kot požrtvovalna aktivistka. V organizacijo delavskega gibanja je stopila že v času osvobodilnega boja. Po osvoboditvi je aktivno sodelovala tudi v prosvetnem društvu Franjo Marušič v Rocolu. Bila je pevka in igralka. Mnogo je žrtvovala za razvoj in rast delavskih organizacij. Bila je med najbolj požrtvovalnimi raznašalci delavskega tiska.

Naj ji bo rahla rodna katinarska zemlja!

Težko prizadetima soprogu in sino izražamo občuteno sožalje.

V počastitev spomina

V počastitev spomina tovarišice Zore Košutove darujejo komunisti iz Mačkovej 5.000 lir za «Delo».

V počastitev spomina Zore Košutove darujeta za «Delo» 2.000 lir Justa in Rudi Blažič, 1.000 lir pa tovariš Jernej iz Barkovej.

V počastitev spomina Ide Kebar daruje njen žalujoči soprog 2.000 lir za «Delo».

Velika ofenziva južnovietnamskih osvobodilnih sil

Dokaz neuničljivosti osvobodilnega gibanja

Velika ofenziva južnovietnamskih osvobodilnih sil je dogodek, ki že zdaj dobiva pomen nečesa izrednega, nečesa, kar bo neposredno vplivalo na nadaljnji, ne samo vojaški, temveč tudi politični razvoj. Nepričakovani vdor partizanov v desetine mest, vojaških in političnih oporišč, hkratnost in razširjenost napadov in množičnost akcij, ki se jim pridružuje tudi prebivalstvo, vse to je napravilo v svetu globok vtis. Očitno je, da prihajajo dogodki takoj za drugimi dogajanji na tem z dramatično in junaštvom bogatem prizorišču. Pravzaprav je ta ofenziva po letih sistematičnega «čiščenja terena», «iskanja in uničevanja», požiganja naselij, množičnih internacij in likvidacije «sumljivega prebivalstva» pričevanje popolnega neuspaha ameriške politike do Vietnamu.

To ni prvi poskus veševile, da s silo in orožjem «dodeli» bivši koloniji določeno vlogo v svojih imperialnih («globalnih») načrtih. Vse podobne izkušnje pa so pokazale, da z vojaškimi sredstvi ni mogoče izsiliti odločitve, ki bi ohranila staro ali namesto starega uvedla novo gospodstvo nad deželami in narodi, ki so začeli protimperialistični boj. Edini način, da končajo neskončno dolgo vojno brez upanja na zmago, bi bila le pogajanja.

Predsednik Johnson se ni zmenil za te izkušnje. Zavračal je celo zaskrbljene nasvete svojih zaveznikov, naj s prenehanjem bombardiranja

severnovietnamskih ozemelj napravi vsaj najnujnejši korak, ki bi mogel končno privedi do izhoda. ZDA so v želji, da zagotove pozicije na tem delu Pacifika, ubrale nasprotno pot, ki jih je privedla v razširitev vojne na nova in širša področja, v stalne in tvegane incidente in pritiske na druge dežele, v zaplete s tretjimi, kakor sta Kambodža in Laos. ZDA zadevajo na politične težave spričo kritik posameznih vlad v Aziji, Afriki, Latinski Ameriki in Evropi, prišle so navkriž z generalnim tajnikom Združenih narodov, vendar pa vse to ni bistveno vplivalo na Pentagon in Belo hišo. Vojna se je nadaljevala, in čim dlje je trajala, tem pogosteje je kazala

znake brezizhodnosti. Čedalje večji vojaški izdatki, pošiljanje mladine na fronto več kakor kdaj v «mirnem» času, čedalje pogostejše in brutalnejše operacije, to je bil in doslej ostal odgovor na napovedi ali celo neposredne ponudbe o mirovnih pogajanjih. V tem duhu je bila zavržena tudi iniciativa Hanoia z napačno predpostavko, da je bil to znak slabosti ali v najboljšem primeru vojna prevara, preračunana na to, da se južnovietnamskim silam omogoči «premoč» in «preureditev». Tako je bila samozavestno poudarjena krilatca o «vojni, ki je za Ameriko že dobljena».

V zadnjem čustvo, ko je prišlo do novih dogodkov se v Washingtonu kar naprej posvetujejo z vojaškimi in političnimi svetovalci. Najti skušajo izhod iz krize; hkrati si prizadevajo, da bi se položaj na bojiščih «pomiril» — vsaj v propagandni optiki. Toda tisto razpoloženje, ki se dejansko čedalje bolj utrjuje v nekaterih odgovornih krogih ali pa se celo širi v javnosti, je bolje izrazil senator Fulbright (tisti, ki je v začetku vietnamske vojne opozoril na nevarnost pred «miti minulosti»), ko je rekel: «Mi smo v Vietnamu ostali tujci». Bivši pomočnik državnega tajnika za Srednji vzhod Hillsman pa je opozoril na nevarnost, da v tem položaju ne bi ubrali poti nadaljnje zaostritve politike širjenja vojne. «ki nas ne samo ne bi potegnila iz blata, marveč bi nas privedla v še večje težave.» V času ko se politično življenje v ZDA začinja usmerjati po volitvah in ko predsednik Johnson in demokratska stranka začinjata zbirati sile za notranjepolitično merjenje, katerega konec je precej negotov, opreznost in zmernost takšnih izjav kažeta mnogo več duha obsodbe kakor nasvetov.

Znatno hujše politične posledice se obetajo ZDA na mednarodnem torišču, predvsem na samih tleh Vietnamu in jugovzhodne Azije. Tu, kjer ameriška diplomacija že več let in skrbno vzpostavlja sisteme odnosov in zavezništva, ki naj bi v raznih stopnjah, od tako imenovanega partnerstva do običajnih meddržavnih zvez zagotovila ZDA navzočnost in vpliv, je zgrešenost politike, kakor je strategija širjenja vojne v Vietnamu, zdaj očitnejše kakor kdajkoli prej. Ne glede na to, kako se bodo zdaj stvari neposredno razvijale na vojaškem torišču v Južnem Vietnamu, ostane rezultat splošne ofenzive dokaz neuničljivosti osvobodilnega gibanja in pričevanje o zgrešenosti in krizi imperialistične politike v spopadu z odločnostjo naroda, ki je izbral svojo lastno, neodvisno pot in se bori za to.

(«Komunist»)

Odgovor napadalcu

Južnovietnamska osvobodilna fronta je v zadnjih tednih dobesedno zmešala vse načrte voditeljev ameriške agresije. Radio in časopisi so obširno poročali o veliki ofenzivi, ki so jo proti agresorju in njegovim pomagačem sprožile enote Fronte narodne osvoboditve Južnega Vietnama. Neglede na to, kakšen bo zaključek te ofenzive, že sedaj lahko rečemo, da je bila prav ta ofenziva «odgovor», ki ga zasluži agresor, odgovor, ki ga zaslužijo njegovi pomagači.

Fronta narodne osvoboditve Južnega Vietnama je že 1. novembra lani napovedala ofenzivo svojih enot. Američani niso verjeli tej napovedi. Toda že dva dni kasneje so se začeli prvi boji pri Dak Tou. Od 20. do 23. novembra so se boji razbesneli. V zasedo je padel bataljon 173. ameriške padalske brigade. Bil je obkoljen in v večdnevni bojih skoraj uničen. Američani so imeli okrog tristo mrtvih in devetsto ranjenih. Padli ali ranjeni so bili skoraj vsi oficirji, ki so poveljevali obkoljenim enotam. To je bila do tedaj najhujša bitka v vietnamski vojni. Za američane je postala prava klavnicna. Boj za Dak Tou je ameriško poveljstvo ocenilo kot «brez-uspešen in izoliran napor rednih severnovietnamskih enot». Poznejši dogodki so pokazali, da so se (ne prvič) v presoji zmotili in da so ti boji bili samo uvod v skrbno pripravljeno ofenzivo Fronte.

Od 6. do 12. decembra lani je divjala huda bitka pri Bong Sonu. V šestih dneh so imele ameriške in saigonske enote 66 mrtvih in 217 ranjenih.

Dne 20. januarja letos so enote Fronte vnovič napadle Pleiku, največje in najpomembnejše ameriško vojaško oporišče na centralni planoti. V tem kraju so imeli Američani 15 mrtvih in več ranjenih.

Dne 23. januarja se je pričela ofenziva Fronte z napadom na ameriško oporišče Khe Sanh v bližini

meje z Laosom. Američani in njihovi pomagači so morali oporišče zapustiti in se umakniti v neko drugo oporišče, oddaljeno 4 kilometre. Okrog tega oporišča, v katerem je obkoljenih okrog 5000 ameriških marincev, so se vneli srditvi boji, ki še vedno trajajo in v katerih imata obe strani hude izgube. Dne 23. januarja je tiskovna agencija Fronte sporočila, da so imeli Američani blizu 900 mrtvih in ranjenih. V tem času so tudi vnovič oživeli boji v delti Mekonga.

Dne 30. januarja se je po vsem Južnem Vietnamu pričela splošna ofenziva Fronte. Tega dne so poročali, da so enote Fronte hkrati napadle devet mest, med katerimi je pet glavnih mest pokrajinskih središč. Dne 31. januarja so časopisne agencije poročale o veliki ofenzivi enot Fronte. Istega dne so enote Fronte vdrle tudi v glavno mesto Južnega Vietnama Saigon, se prerinile do samega mestnega središča in celo v poslopje ameriškega veleposlaništva, ki se nahaja blizu predsedniške palače. Saigonski lutkovni režim je razglasil obsedno stanje. Enote saigonskega režima so se mnogih krajih razšle ali pa prestopile na stran Fronte. Prebivalstvo je zvečine na strani osvobodilne vojske.

Boji še vedno divjajo po vseh mestih Južnega Vietnama. Ameriška obveščevalna služba meni, da

(Nadaljevanje na 4. strani)

Prešernove proslave na Tržaškem in Goriškem

Slovenski kulturni praznik

Letošnji slovenski kulturni praznik, 8. februar, proslavljamo v znamenju novega opogumljajočega poleta na našem kulturno-prosvetnem področju. To trditev neizpodbitno potrjujejo številne Prešernove proslave in druge pobude, in kar je še posebno važno, velika udeležba na vseh prireditvah ter sodelovanje pri raznih pobudah. Številna prosvetna društva, včlanjena v Slovenski prosvetni zvezi so in deloma bodo imela svoje proslave. Prav tako tudi razne osnovne in srednje šole, od katerih je zlasti pomembna proslava višjih srednjih šol, ki je bila dne 8. februarja v Kulturnem domu v Trstu. Zamejski Slovenci so bili letos še posebej zadovoljni tudi zaradi tega, ker je popularni član Slovenskega gledališča Jožko Lukeš prejel Prešernovo nagrado v Ljubljani. Generalni konzul SFRJ v Trstu inž. Marijan Tepina je na Prešernov dan priredil srečanje, katerega so se udeležili številni predstavniki kulturnega življenja. Med prisotnimi je bilo tudi mnogo predstavnikov prosvetnih društev.

PROSLAVA V KULTURNEM DOMU

V nedeljo, 4. t.m. je bila osrednja Prešernova proslava v Kulturnem domu v Trstu. Prireditev je bila pod pokroviteljstvom Slovenskega gledališča, Glasbene matice in Slovenske prosvetne zveze. Na njej so nastopili člani SG z recitalom Prešernovega Sonetnega venca, člani CM basist Giani Sancin, pianist Aleksander Vodopivec in violinist Hrvatič, peva pa sta zbor Slavec iz Ricmani, ki ga vodi Vlado Švara in Gallus iz Trsta, ki ga vodi Ubald Vrabec. Celoten spored je napovedoval član S G Adrijan Rustija.

Na osrednji Prešernovi proslavi v Kulturnem domu v Trstu je govoril predsednik SKGZ Boris Race. Iz njegovega govora povzemamo naslednje odlomke:

Ta praznik nam daje priložnost, da prikažemo, kaj zmoremo v množičnem ali kvalitativnem pogledu v raznih vrstah kulturne dejavnosti. Praznovanje pa ne bi bilo popolno, če ne bi osvetlili tudi razmer, v katerih živimo, se pritožili nad ravnanjem in na neizpolnjene obveznosti do naše narodnostne skupnosti ter ponovili temeljne in drobne zahteve slovenskega človeka, ki živi kot član narodnostne skupnosti izven meja matične dežele.

Ko govorimo o tem, kakšno bode zadržanje Slovenca pri nas danes, moramo realistično upoštevati čas in prostor, v katerem živimo. Upoštevati moramo vse, kar je slovenskega človeka oviralo,

Vedno smo stali na stališču, da ni mogoče pričakovati od sloven-

skega človeka po tolikih bojih in žrtvah, po tolikih obveznostih, ki so bile v njegov prid prevzete, da v jurišu demonstrira in terja svoje na tržaški občini — čeprav je zelo slab surogat za najmanjše dvojpravice. Kdor je obveznosti sprejel, jih mora tudi izpolnjevati, in kdor jih je sopolpisal, je njegova dolžnost, da napravi vse, kar je v njegovi moči, da bodo izpolnjene.

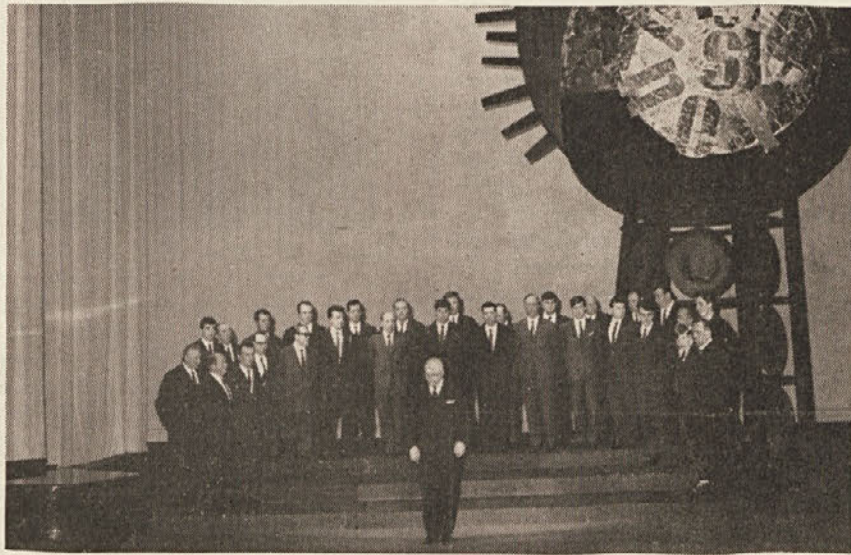
Današnje boljše vzdušje za nas Slovence je seveda tudi sad naših bojev in zahtev, sad boja za demokracijo. Brez naše aktivne prisotnosti tudi spremenjenega vzdušja ne bi bilo, ker se načela žal samodejno ne uveljavljajo.

Slovenci veljamo pri nas za dvo-

va in je prav, če vsak posamezni Slovenec to zahtevo podpre v vsakdanjem življenju. Le tako bo ugodna rešitev postala nujnost, pred katero se bodo morali umakniti razni predsodki, ki resno ovirajo nadaljnje uresničevanje naših pravic.

BOLJUNEC

V četrtek t.m. je bila Prešernova proslava v Boljuncu. Vršila se je v tamkajšnji šoli. Priredilo jo je krajevno prosvetno društvo Prešeren. O velikem slovenskem pesniku je govoril tajnik društva Dušan Maver, vaški dijaki so recitali Prešernove poezije, pel pa je domači zbor, ki ga vodi Drago Žerjal. Proslave se je udeležilo zelo veliko vaščanov. Škoda, da v vasi ni več dvorane.

Prešernova proslava v Kulturnem domu v Trstu. Nastop pevskega zbora «Slavec» iz Ricmanj

jezične državljane, čeprav ni to povsem res. Zakaj naj ne bi to hvalevredno lastnost na vsakem koraku dokazovali? Zaradi samohvale? Zato da bi dokazali, da nismo manjvredni? Zaradi praktičnosti? Čemu naj, recimo, služi prevajalski urad zično poslovanje, pomeni pa le začetek — če bomo Slovenci pohleвно naslavljali vloge na občino v italijanskem jeziku? Čemu naj bodo slovenski uradniki v okoliških občinah, če del slovenskih občanov z njimi občuje v italijanskem jeziku?

Jezik je naš najvidnejši in najznačilnejši spoznavni znak. Zato ni čudno, če je bil v preteklosti tako preganjan, če se nacionalisti še danes zaganjajo proti njegovi uveljavitvi, in če je prav pravica uporabe slovenskega jezika največje še nerešeno vprašanje.

Prav zaradi tega je priznanje enakopravnosti našega jezika danes naša prva in najpoglavitejša zahte-

ki bi lahko sprejela še večje število ljudi.)

OPČINE

V nedeljo, 11. februarja je bila Prešernova proslava v Prosvetnem domu na Opčinah. Priredilo jo je prosvetno društvo Tabor, sodelovali pa so pevski zbori iz Bazovice, Trebč in Repna. Prešernove poezije so recitali domačini, govoril pa je prof. Josip Tavčar. Prireditev je odprl predsednik društva Tabor Rudi Vrevec, prikazal pomen proslave (Nadaljevanje na 4. strani)

Prosvetno društvo Valentin Vodnik v Dolini priredi Prešernovo proslavo v društveni dvorani, v soboto, 17. februarja ob 20.30.

Sodeluje član Slovenskega gledališča Jožko Lukeš, pevski zbor Valentin Vodnik in peva Dario in Darko ob spremljavi instrumentalnega tria.

Govoril bo podpredsednik Slovenske prosvetne zveze Mirko Kapelj.

Prosvetno društvo Vesna priredi Prešernovo proslavo v nedeljo, 18. februarja ob 17.30 v Ljudskem domu v Križu.

Spored bodo izvajali člani Slovenskega gledališča ter pevski zbori Vasilij Mirk s Proseka-Kontovela, Rdeča za Proseka - Kontovela, Rdeča zvezda iz Saleža-Zgonika in Vesna iz Križa.

Prosvetno društvo Jezero v Doberdobi priredi Prešernovo proslavo v nedeljo, 25. februarja popoldne. Sodelovali bodo pevski zbori z Goriškega in člani Slovenskega gledališča iz Trsta.

S tržaškega ozemlja

Občni zbor Sindikata slovenske šole

V nedeljo, 4. februarja je bil v Trstu 12. redni letni občni zbor Sindikata slovenske šole. Na njem so razpravljali o položaju slovenskega šolstva na splošno in o položaju šolnikov še posebej. Izvoljen je bil tudi novi odbor, ki ga sestavljajo: Marijan Bajc, Lav Bitežnik, Justa Bizjak, Evgen Dobrila, Edi Košuta, Edi Sternad, Franc Škerlj, Felicita Vodopivec, Edmund Žetko; nadzorni odbor sestavljajo: Robert Petaros, Stanislav Soban in Boris Tomažič; razsodišče pa sestavljajo: Marcel Petkovšek, Dimitrij Sancin in Stanko Škrinjar. Na prvi seji novoizvoljenega odbora je bil za novega tajnika izbran dr. Franc Škerlj.

Iz poročil in razprave na občnem zboru Sindikata slovenske šole povzemamo naslednje:

OSNOVNE ŠOLE

V letošnjem šolskem letu ni bilo bistvenih premikov pri vpisu učencev v te šole. Vpisanih je 8 učencev manj kot v prejšnjem šolskem letu. Najslabši vpis je v mestnih šolah. Zato je v mestu samo še ena popolna osnovna šola, to je šola pri Sv. Ivanu. Pri Sv. Jakobu so nastavljen samo še tri učne moči. Dolžnost učiteljev, prosvetnih in političnih organizacij je, da skrbno proučijo vzroke upadanja števila učencev v mestnih osnovnih šolah.

V minulem šolskem letu je bil končno razpisan natečaj za učitelje. V zvezi s tem vprašanjem je v poročilu med drugim rečeno:

«Razpis natečaja je določal 55 mest za redni in 10 mest za nadštevilni učiteljski stalež. Kandidatov je bilo 77. Toda pred pričetkom izpita je komisija odklonila nekaj prošenj. Med temi so bile tudi učiteljice, ki so diplomirale na učiteljski študij v Portorožu. K izpitu je prišlo 70 kandidatov, od teh jih je 59 izdelalo, nadaljnjih 9 kandidatov je izpit uspešno opravilo, niso pa dosegli dovolj točk, da bi prišli v stalež. Dve kandidatki sta bili odklonjeni. Iz tega izhaja, da je izdelalo manj kandidatov, kot je bilo razpoložljivih mest. Sedaj je zasedenih 55 stalnih mest, 3 mesta pa v nadštevilnem staležu. O načinu, kako so izpraševali nekateri člani izpitne komisije, je bolje, da ne govorimo. Marsikateri učitelj je moral doživeti bridko ponižanje. Od 70 kandidatov jih je kar 39 prejelo manj kot 70 točk. Na podobnem natečaju v Gorici pa je od 38 kandidatov le 6 prejelo manj kot 70 točk. Ta primerjava pravi o neustreznem merilu izpraševalne komisije v Trstu. Žal je tako strogo merilo povzročilo občutne posledice, saj prav zaradi tega nekatere učiteljice, ki so znane kot dobre vzgojiteljice, niso prišle v stalež.»

O vprašanjih, ki so v zvezi z didaktičnimi ravnanji je v poročilu rečeno tudi naslednje:

«Pred kratkim sta demokristjanska poslanca Belci in Bressani predložila zakonski predlog, ki predvideva 6 slovenskih didaktičnih ravnateljstev (5 za tržaško ozemlje in 1 za goriško pokrajino) ter 1 samo šolsko nadzorništvo za vse slovenske osnovne šole v deželi. Menimo, da 5 didaktičnih ravnateljstev za Trst zadostuje, eno samo ravnateljstvo za Goriško pa je po našem mnenju premalo. Zdi se nam tudi, da eno samo šolsko nadzorništvo je premalo za tako obsežno področje. Tudi ta problem bo treba temeljito proučiti. Nekaj pa obžalujemo in to je dejstvo, da prej omenjena poslanca nista v svoj predlog vključila mesta slovenskega funkcionarja pri šolskem skrbništvu v Trstu, ki naj bi imel stopnjo viceproveditorja. Zahtevi o tem se slovenski šolniki ne bomo nikoli odrekli, ker smo prepričani, da nam je ta potreben in da nam pripada. Upamo, da se bodo tudi drugi poslanci zavzeli za to vprašanje ter da bodo predložili tak predlog, ki bo dopolnil to vrzel.»

SREDNJA ŠOLA

«Slovenska javnost na Tržaškem je tudi v začetku sedanjega šolskega leta doživela še eno veliko raz-

očaranje. Pod vtisom obljub, ki so letele od vseh strani, od krajevnih pa vse do osrednjih oblasti, smo bili prepričani, da se bodo odprla vrata nove strokovne šole. Še enkrat se je človeška pravica naše mladine, da se izobražuje v materinem jeziku, razblinila v nič. Tega udarca zares nismo pričakovali.

V šolskem letu 1965-66 so bila združena kar tri ravnateljstva slovenskih srednjih šol, proti čemur so nastopili profesorski zbori, Sindikat slovenskih šolnikov in vsa slovenska javnost. Krivica je bila sicer popravljena, toda štirje profesorji, ki so se upali braniti to zakonito pravico slovenskih šol, so bili disciplinsko kaznovani. Poleg tega pa ni bilo vrnjeno samostojno ravnateljstvo katinarski srednji šoli, pa čeprav je ta ukinitve v nasprotju s določili posebnega statuta londonskega sporazuma.»

V poročilu o srednji šoli so bile podrobneje opisane razmere, v katerih se nahajajo številni profesorji, njihove težave zaradi dokaj čudnega postopka oblasti, ko gre za priznanje potrebnih kvalifikacij ipd. Kljub poplavi raznih zakonov ali zakonskih dekretov je vprašanje profesorskega zbora v marsikaterem pogledu in v mnogih primerih še vedno odprto.

O pouku italijanščine na Trgovski akademiji

Izšla je nova številka biltena MLADINA, ki ga izdaja tržaška zveza mladih komunistov. V biltenu je več zanimivih sestavkov. Posebno zanimivo in obenem aktualno se nam zdi pismo, ki ga je napisal neki dijak trgovske akademije v Trstu. Iz tega pisma povzemamo nekaj odstavkov.

«Kot dijak trgovske akademije že več let opazujem, da je program italijanščine na našem zavodu slabo pripravljen.

Prepričan sem, da se vsi zavedamo, da smo na slovenski šoli in se moramo učiti vseh predmetov v slovenskem jeziku, toda po večletnem študiju, tik pred maturo, vsak dijak začne razmišljati o tem, kje bo našel zaposlitev. Jasno je, da se vsi slovenski absolventi ne morejo zaposliti pri slovenskih podjetjih v Trstu. Vsakdo si želi, da bi se zaposlil pri močni, dobro vpeljani firmi (ki bo neizbežno italijanska). Nujno je torej temeljito obvladanje italijanščine. Toda ne tako, kot se jo učimo na našem trgovskem zavodu. Kaj nam bo služila italijanska literatura? Za splošno kulturo že, toda nam, ki smo usmerjeni v trgovino bo predvsem služila italijanska korespondenca.

Učimo se angleške in nemške korespondence, italijanske pa sploh ne poznamo. Kako bomo prevajali tuja jezika v italijanščino, ko trgovskih izrazov v tem jeziku ne poznamo?

Ali ne bi bilo primerno, da bi se v trgovstvu in knjigovodstvu poleg slovenskih naučili tudi italijanske izraze?»

Avtor omenjenega pisma dalje pravi, da imajo slovenski fantje, ki se zaposlijo v italijanskih podjetjih, velike težave. Na koncu svojega pisma pa svetuje profesorskemu zboru, naj sprejme ta dejstva na znanje.

Na Prešernovi proslavi, ki jo je priredilo prosvetno društvo Tabor na Opčinah, so recitali Drago Gorup, Pavla Kramar, Ivo Sosič in Igor Simonič, Mimica in Mirjan Kapelj pa sta napovedovala program

Iz goriške pokrajine

Razprava o gospodarstvu v doberdobski občini

V sredo, 7. t.m. zvečer je v prostorih doberdobskega županstva govoril univerzitetni profesor Ercole Calcaterra iz Trsta. Obrazložil je proučevanje ekonomskih struktur Doberdoba v zvezi z načrtom tržiškega okraja. V debato, ki se je nato razvila so posegli župan Andrej Jarc, deželni svetovalec Jarc, odbornika čerčnic in Peric, ebčinska svetovalca Ferfolja in Pahor in predsednik doberdobske Kmečke banke Jože Gergolet.

Iz razgovora povzamemo naslednje: skopa kraška zemlja ne dopušča gojiti bogatega kmetijstva. Zelo dobro pa bi uspevala živinoreja. Izboljšanje pašnikov, moderna tehnika in zadružni hlevi bi omogočili, da bi se število glav goveda precej zvišalo in daleč presegle starje pred letom 1962, ko je zaradi suše število goveda padlo za 50 odstotkov. Doberdobska planota ima ugodne pogoje tudi za razvoj turizma. Temu ustreza presihajoče jezero, katero bi bilo potrebno bonificirati. Z asfaltiranjem cest bi nedvomno ob jezeru nastali turistični objekti. Košati topoli ob jezeru bi nudili prijetne počitnice otrokom, če bi tu zgradili počitniške domove. V ta namen bi bilo tudi potrebno pogozditi kraške griče. Za industrijske objekte Doberdob ne pride v poštev. Ojačiti pa je treba že obstoječe kamnolome saj je kraški marmor zelo cenjen.

Vse te probleme, ki so jih prikazali Doberdobci bi lahko uresničili samo z velikimi investicijami. Veliko oviro pa predstavljajo vojaške služnosti, ki obkrožajo Doberdob in že sedaj otežkočajo gradnjo hiš. Brez odstranitve vojaških služnosti je nesmiselno govoriti o kakem bodočem ekonomskem razvoju doberdobske občine.

Roditeljski sestanek v Gorici

Preteklo nedeljo je bil v Gorici sestanek staršev dijakov, ki obiskujejo višje srednje šole Ravnatelj Rožič je orisal uspehe in tudi težave, s katerimi se srečuje višja srednja šola. Gre tudi tokrat za že znane težave, o katerih je že poročal naš list.

Na tem sestanku je prišla na dan tudi naslednja vest: Ze več let se namreč v goriških političnih krogih govori o izgradnji novega poslopja za slovenske šole v Gorici. Ze na več sestankih je bilo govora, kje bi se postavilo te stavbe ali v centru ali pa izven mestnega vrveža. Na tem sestanku pa je ravnatelj povedal staršem, da bodo morali goriški Slovenci čakati na novo stavbo najmanj deset let, ker ne obstoja nobena možnost, da bi se ta problem prej rešil. Obenem je ravnatelj dejal, da je vsa zadeva le mahinacija nekaterih političnih prvakov (beri KD, SDZ, PSU).

Menimo, da ima ta izjava ravnatelja Rožiča gotovo podlago in da ni bila izrečena kar tjavendan. To pa meče slabo luč na levi center in na one slovenske prvake, ki so že zagotavljali, da bo stvar kmalu rešena. Trditi, da je maček že v vreči medtem, ko nimamo niti vreče, vsekakor ni resna stvar.

**

Avtomobilsko parkirišče

Občinski odbor v Gorici je na eni zadnjih sej odobril maksimalni načrt za novo avtomobilsko parkirišče, ki naj bi ga zgradili na stičišču italijanskega in jugoslovenskega trakta avtomobilske ceste, ki bo povezovala Gorico z Ljubljano. O tem načrtu se bo moral izreči tudi občinski svet. Predvidevajo, da

bodo stroški za gradnjo novega parkirišča znašali okrog 2,8 milijarde lir. Površina, na kateri bo zgrajeno parkirišče z ustreznimi poslopji, v katerih bodo urejeni tudi carinski uradi, bo merilo skupno 400.000 kv. metrov. Zemljišče se nahaja ob meji v bližini Sempetra. Del stroškov za gradnjo tega pomembnega objekta bo krila deželna uprava.

Zgraditev velikega parkirišča bo predstavljala le en del vseh potrebnih infrastruktur, ki naj zagotove Gorici možnost, da postane pomembno mednarodno prometno vozlišče.

O novi avtomobilski cesti Gorica-Ljubljana so pred kratkim razpravljali tudi v Mariboru.

Doberdob:

Marija Gergolet dopolnila 90 let

V soboto, 10. t.m. je v Doberdobu pri Pencenelovih slavila 90. rojstni dan najstarejša vaščanka, Marija Gergolet vdova Ferletič. Še pred kratkim je ob sončnih dnevih hodila sama peš na obisk k sorodnikom in sosedom. Zaradi mrzlih dni in gripe pa je sedaj prisiljena ostati doma. Kljub temu pa je še vedno vedra in bistrega duha čeprav je v svojem dolgem življenju poznala le trdo delo in malo dobrot. S pokojnim Jožetom Ferletičem, s katerim se je poročila leta 1905, je skrbela za dom in delala na kmetiji. Imela je sedem otrok, od katerih sta dva umrla med prvo svetovno vojno, ko je bila z možem in ostalinami vaščani v begunstvu. En sin pa se je mladi ponesrečil v ladjedelnici v Trzinu.

V imenu sorodnikov in vaščanov želimo slavljenci, da bi še dolgo let živela med svojci, ki jo tako ljubijo. Tem čestitkam se pridružuje tudi uredništvo našega lista.

Iz tržaške kronike

Posredovanje naše poslanke za učiteljice, ki so bile odpuščene iz službe

Dne 16. januarja 1968 je poslanka Maria Badaloni, podtajnica ministrstva za javno vzgojo, odgovorila na vprašanje, ki ga je pred več meseci predložila naša poslanka tovarišica Marija Bernetič v zvezi z odpustom petih slovenskih učiteljic, ki so diplomirale na učiteljski v Portorožu.

Pripomniti moramo, da so bile prizadete učiteljice več let v službi in da so odlične vzgojiteljice. Tako kot večina slovenskih učiteljev na Tržaškem in Goriškem so bile seveda le začasno nameščene.

Podtajnica Badaloni se je v odgovoru na vprašanje naše poslanke sklicevala na razne zakone in odloke, končno pa je priznala sta dve učiteljici (Evelina Pahor in Karolina Malalan) izdelali zrelostni izpit pred sklenitvijo mirovne pogodbe in ker je bilo tedaj učiteljice v Portorožu pridruženo učiteljsku v Tolminu (katero je bilo ustanovljeno leta 1937) imata pravico, da se jima diploma prizna.

Naša poslanka je v odgovoru podtajnici med drugim poudarila, da bi bilo potrebno skleniti sporazum o recipročnem priznanju diplom. Predlagala je, naj to zadevo vzame v pretres pristojno ministrstvo. Po-

novno je zahtevala, naj pozitivno rešijo tudi položaj ostalih treh učiteljic, ki so bile odpuščene iz službe.

Pretekli teden je bila učiteljica Evelina Pahor nameščena v Borštu, Karolina Malalan pa pri Sv. Ivaru v Trstu.

Salež: Jubilej Rozalije Škrk

Dne 9. t.m. je v Bajti pri Saležu slavila 90-letnico svojega življenja Rozalija Škrk. Slavljanka je izšla iz Grginove družine v Saležu. Poročila se je z vaščanom Karlom Grilancem. Žal je bil mož poklican v vojsko, kjer je padel pod sovražnikovo kroglo. To je bilo za našo današnjo slavljanko zelo hud udarec. Sama je morala skrbeti za dve nedorasli hčerki. Toda kot kremenita žena ni obupala. Skrbela je za hčerki in za ljubek domek.

Kot toliko drugih vaščank je služila vsakdanji kruh kot mlekarica. Ni se ustrašila naporega dela, niti slabega vremena. Leta in leta je vsako jutro hitela s težkim tovorom v Trst. Kasneje se je naša Rozalija vnovič poročila, tokrat z zidarjem Francem Lujinom iz Gornje Gabrovice. Toda po nekaj letih zakonskega življenja je zopet

Kulturni dom v Trstu

Gostovanje Goriškega gledališča iz Nove Gorice. V soboto, 17. febr. ob 21. uri V nedeljo, 18. febr. ob 16. uri

Molière
SOLA ZA LJUBOSUMNE
IN NEUMNE
Prevod: Janko Moder
Josip Vidmar
Prolog in vezni tekst:
Mirko Mahnič
Režiser in scenograf:
VIKTOR MOLKA

Odprto pismo tržaškemu županu

Spoštovani gospod župan, včeraj nekaj minut pred poldnevom sem se javil na anagrafskem uradu pri okencu števil. 6 in zaprosil uradnika za družinski list. Da mi omogočim, da bo čimprej našel moj naslov, sem mu izročil izkaznico vsedržavne časnikarske zbornice (Ordine Nazionale dei Giornalisti), v kateri so točno vpisani moj priimek, ime in rojstni podatki. Uslužbenec mi je v nekaj minutah izstavil družinski list.

Ko sem pregledal izstavljeni dokument, sem ugotovil, da je moj priimek Štoka napisan Stoka, se pravi brez kljukice na začetni črki. Vljudno sem uradnika opozoril, da se imenujem Štoka in ne Stoka, in sem ga zaprosil, naj mi s peresom postavi kljukico na S.

Najprej mi je uradnik začel oporekati, da je na ploščici moj priimek natisnjen s S in ne s Š, da črk s kljukico sploh nimajo vtisnjenih na ploščicah in če hočem imeti kljukico na črki S, naj se obrnem k uradnici pri okencu števil. 12.

Na ta njegov odgovor sem mu pripomnil, da sem prišel po družinski list k okencu št. 6 in da imam pravico zahtevati, da mi pri tem okencu izdajo dokument, na katerem bodo podatki pravilno napisani; da je krivično, da se mora občan, samo zato ker ima priimek ali ime s črkami č, š ali ž, zatekati kar k dvema okencema in zgubljeni čas, ko vsem drugim občanom to ni potrebno. Na to mojo pripombo mi je uradnik osorno dobesedno od-

govoril: «Questa è una vostra pignoleria» in ponovno dodal, naj se, če hočem kljukico na S, zglosim pri okencu števil. 12.

Ker se nisem hotel z njim dlje prerekati, (tudi zato, da ne bi prišlo do kakih ostrejših besed), sem šel k okencu števil. 12 in tamkajšnji uradnici pojasnil zadevo. Ta mi je zelo ljubeznivo odgovorila, vzela je moj družinski list, odšla za kratek čas nekam v notranjost urada in se nato vrnila z mojim dokumentom. Na začetno črko mojega priimka je bila s peresom postavljena kljukica, ob strani dokumenta pa je bil sedaj pripis, da je bila kljukica dodana uradno, kar je razvidno tudi iz objavljenega dokumenta. Iz ljubeznivega ravnanja uradnice in iz dejstva, da moji zahtevi ni oporekala, sklepam, da nisem sam, ki zahteva, da se njegov priimek ali ime pravilno napiše v slovenski obliki kot je to napisano v originalnih dokumentih anagrafskega urada.

Zato Vas, gospod župan, vprašujem sledeče:

1. ima ali nima slovenski občan pravico, da zahteva na anagrafskem uradu tržaške občine, da mu izdajo uradni dokument s pravilno napisanim priimkom in imenom, kar je edino zakonito?

2. ima ali nima slovenski občan pravice, da dobi zadevni dokument pri istem okencu kot ostali občani, ne da bi se moral sam potegovati za svoj pravi priimek ali ime in ne da bi mu bilo treba zgubljeni čas tudi pri drugih okencih?

3. ima ali nima občinska uprava (anagrafski urad) dolžnost, da izstavi prizadetemu občanu uradne dokumente s pravilno napisanim priimkom in imenom?

4. ali se občinska uprava zaveda, da je izdajanje netočno napisanih dokumentov protizakonito in da takšno početje anagrafskega urada lahko povzroči prizadetemu občanu težave in škodo?

5. in končno, ali nimajo slovenski občani pravico do lastnega priimka in imena, kot so ga podedovali od svojih prednikov in s katerim so bili krščeni?

Prosim Vas, gospod župan, da mi odgovorite na moja vprašanja. Verjemite mi, da Vam jih ne postavljam samo zato, ker sem osebno prizadet, čeprav imam pravico tudi za osebno prizadetost. Postavljam Vam jih tudi za vse druge slovenske občane, ki se morajo kot jaz potegovati in se razburjati, da jim na anagrafskem uradu izdajo uradni dokument s pravilno napisanim priimkom in imenom.

Poleg tega pa Vas prosim, da bi enkrat za vselj nekatero občinske uradnike poučili, naj ne bodo osorni z ljudmi, ki zahtevajo samo svojo zakonito pravico, ki ni, kot je meni osebno rekel uradnik pri okencu števil. 6 «... una pignoleria».

S spoštovanjem
Slavoljub Štoka
(časnikar)
Trst, 9. febr. 1968.

postala vdova, tokrat z eno hčerko več.

Naša slavljanka živi skupaj s hčerjo Marico, zetom Rudolfom in vnukom Brunom, hči Herminija živi v Ameriki, hči Slavica pa v Sežani.

Bližnji in daljni sorodniki ter vsi vaščani iz Saleža čestitajo slavljenci k visokemu življenjskemu jubileju. Čestitkam se pridružuje tudi «Delo».

Nadaljevanje

Vietnam

je v dosedanjih napadih sodeloval okrog 60.000 borcev Fronte, medtem ko je okrog 65.000 borcev v rezervi. Presoje iz ameriških krogov glede nadaljnega razvoja dogodkov so pesimistične.

Po ameriških virih naj bi v šestih dneh bitve bile hujše izgube kot prej.

Po uradnih podatkih naj bi padlo 367 ameriških vojakov, ranjenih pa naj bi bilo okrog 2000 in več kot 4000 vojakov saigonskega režima. Isti viri pravijo, da je na strani Fronte padlo 15.000 borcev. Nasploh pa je mnenje, da so ameriški podatki o izgubah Fronte pretirani.

Posebna značilnost te ofenzive je v tem, da so hkrati napadli vsa večja mesta v Južnem Vietnamu. Vojska Fronte narodne osvoboditve se je hkrati infiltrirala v mesta, se pomešala s prebivalstvom in sovražnikom, ki je moral sprejeti boj, ki je ustrezal Fronti, boj z lahkim pehotnim orožjem, prsi v prsi, od hiše do hiše, kjer je bila učinkovita uporaba letalstva skoraj izključena, pomoč tankov in topništva pa izredno omejena. V takšnih bitkah so borci Fronte prizadejali sovražniku hude izgube, kar bo imelo dokajšnje pozitivne posledice na bojno moralno Fronte ter negativne posledice za ameriške in saigonske enote.

Prešernove proslave

ve in povabil Opence k tesnemu sodelovanju s prosvetnim društvom GORICA

Svečano proslavo so v soboto zvečer priredili gojenci goriškega Dijskega doma. Lik Prešerna je prikazala dijakinja Adrijana Klanjšček. Govorila je tudi o pomenu našega kulturnega praznika in vplivu Prešerna na naše kasnejše delovanje iz katerega so zrasli tudi primorski pesniki: Kosovel, Gruden, Gregorčič, Trinko in Gradnik.

Nafo so gojenci na tej proslavi prikazali še umetniško ustvarjanje omenjenih petih pesnikov in so recitali njihove pesmi.

Osrednja proslava za vso Goriško pa je bila v nedeljo popoldne v Prosvetni dvorani v Gorici. Prireditelj so organizirale Slovenska prosvetna zveza, Glasbena matica in Slovensko gledališče iz Trsta. Nastopali so: pevski zbor «Kras», Dolpoljane in «Srečko Kosovel» pod vodstvom Pavline Komel, «Oton Župančič» iz Standreža pod vodstvom Franca Lupina in «Jezero» iz Doberdoba pod vodstvom Silvana Križmančiča; basist Sancin, član Glasbene matice iz Trsta in člani Slovenskega gledališča iz Trsta.

Podpredsednik SKGZ dr. Peter Sancin, je v začetku proslave govoril o pomenu praznika in o še nerešenih problemih slovenske narodne manjšine kot so šolstvo, uporaba slovenskega jezika in javnem življenju in dejanska enakopravnost Slovencev. Poudaril je, da je za rešitev še odprtih vprašanj potreben enoten nastop narodne manjšine.

D E L O

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Direktor Marija Bernetič

Odgovorni urednik

Anton Mirko Kapelj

Tisk: Tip. Riva - Trst - Ul.

Torrebianca 12